

PENG SHEPHERD

KNIHA

M

KNIHA M

Copyright © Peng Shepherd 2018

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Jana Michalcová, 2019

Cover © Tomasz Majewski, Burda Media Poland, 2019

© DOBROVSKÝ s. r. o., 2019

ISBN 978-80-7642-646-7 (pdf)

PENG SHEPHERD

KNIHA

M

ZNAMENÍM ZAČÁTKU konce Oryho světa byl jelen.

Za rozbřesku vyrazil Ory do míst, kde začínal porost stromů, aby zkontroloval past na zvěř. Sledoval drát spouštěcího zařízení, odhrnul stranou listí a odhalil skrytou kovovou klec. Byla prázdná.

Vzduch mu chladem zbarvil ruce do ruda dřív, než stačil na hlavní své brokovnice naaranžovat zpět vyschlé větve. Byly to nejméně dva týdny, kdy se naposledy nějaké zvíře lapilo do pasti. Šeď na okraji horizontu přecházela ve světle oranžovou, úsvit pomalu skomíral. Teď byla již příliš velká zima na to, aby něco ulovil, a jemu a jeho ženě Max zbývalo pouze jediné jídlo – sklenice s omáčkou na špagety, kterou našel, když posledně vnikl do jednoho opuštěného domu v západní části Arlingtonu. Už to nemohl déle odkládat. Bude se muset zase vydat do města a hledat mezi odpadky nějaké jídlo. Půjde, nebo vyhladoví k smrti.

Všiml si ho na cestě zpět, stál jako solný sloup v trávě, jen pár metrů od hranice lesa. Byl to jelen. Obezřetně a vypočítavě mu opětoval pohled, jeho rozšířené temné zornice zářily. Už dávno měl před blížící se zimou shodit své parohy, a přesto tu stále byly, nasazené mezi nastraženými ušima. *Jsme zachráněni*, pomyslel si Ory. Neslyšně napřímil svou dvouhlavňovou brokovnici značky Remington a namířil. Pak to uviděl.

Zvířeti se kolem nozder rozlévala bílá pára. Oči barvy obsidiánu mrkly. Zvíře vypadalo jako jelen, ale Ory si uvědomil, že to jelen není. Přesto k němu mělo blízko. Namísto kostěného rozvětveného paroží mu na čele vyrašil pár drobných hnědých křídel, jejichž strakaté peří kolem bujelo stejnými směry, kterými se mohly klidně kroutit i parohy.

Max.

Ory vyrazil rychlostí blesku k úkrytu. Uvnitř zakódoval všechny zámky a znovu podepřel kulatou kliku dřevěným prknem pod záducím úhlem tak rychle, jak jen to šlo. Max stále spala v pozici na

břiše, stejně jako když odcházel, lehce pochrupovala, vlasy v obličeji. Ory zamířil rovnou do ložnice, přímo za ní.

„Modrá,“ řekl, jakmile se jí se zachvěním otevřela víčka a její ospalé, tíhou snů poznamenané oči se střetly s jeho pohledem. Tajil dech, zatímco čekal, až promluví. Byl to jejich test, způsob, jak zjistit, zda si je stále vědoma toho, kdo je on, či nikoli.

„Padesát dva,“ zašeptala odpověď.

Poznali se na fotbalovém zápase.

POZDĚJI STÁL Ory v koupelně a ostrčil čepel nože. Rozumnější by bylo, kdyby se neholil – získal by ochranu před zimou, zamaskoval by, jak moc zhubl, i to, jak chabou hrozbou je jeho vyhladovělé tělo – jenže bylo těžké se toho zvyku vzdát. Zbývalo už pramálo činností, které by mu připomněly to ostatní. Elektrínu. Mobilní telefony. Práci v kanceláři. Ory v zrcadle pozoroval, jak mu ruka klouže po tváři. Díval se, jak při tom brání světlu a vrhá svůj stín na jeho lícní kosti a na hrud'. „Pořád jsem tady,“ pověděl sám sobě. Na okamžik zavřel oči a čekal, než zpomalí bušení jeho srdce. *Pořád jsem tady.*

Když před dvěma lety dorazilo Zapomnění do Spojených států, viděli s Max, jak se projevuje. Sledovali muže beze stínu, jenž mluvil bezchybnou angličtinou, kterak vešel přímo do ohně, aniž by si pamatoval, co to oheň je. Slyšeli děti bez siluet, jak se vyptávají květin, jako kdyby jim ty květiny mohly rozumět, kde by našly nejbližší vodní tok, aby se poté záhadně vydaly přímo k němu. Jednou jim žena, postrádající své temné dvojče, vyjmenovala všechny mince jejich měny, ale když otevřela dlaň, měly kousky kovu v ní tvary, které Ory ani Max nikdy neviděli, a v nich vyražené vzory nepatřily žádnému státu.

Proč to tak muselo být, že částí těla, kde se uchovávají vzpomínky, jsou stíny? Proč se to někomu děje a jinému ne? Proč, když už k tomu nakonec došlo, jedni zapomenou za dva týdny a druzí vydrží mnohem déle? A když konečně zapomenou, proč se zdá, že i sama země si nevzpomíná? Orymu v mysli znovu vyvstal obraz podivného stvoření venku v lese. Když člověk beze stínu zapomněl, že jelenovi na hlavě nerostou křídla, proč mu pak opravdu narostla?

Zrovna o tyhle myšlenky se s Max dělit nechtěl. Už ne. Od chvíle, kdy před sedmi dny přišla o vlastní stín.

„Pan dokonale oholený,“ řekla Max, když strčila hlavu do koupelny. Nedbalé, bronzově zbarvené afro, žijící svým vlastním životem, jí poletovalo kolem hlavy. Miloval její vlasy. Byly hebké, nezkrotné

10 stejně tak, jako ona sama. Patřily mezi věci, které měl na ní nejraději.

„Chceš říct pan dokonale sexy,“ odpověděl Ory. Mrkla na něho. Díval se v zrcadle, jak se opřela o rám dveří, jak se její snědá teplá pokožka topí v šedi tlumeného světla. Na to prázdné místo na zemi pod jejíma nohama. Na to, jak za ní po podlaze neposkakovalo nic temného, když se pohnula.

Ke ztrátě paměti docházelo u každého člověka různou rychlostí, ale Max si podle všech měřítek vedla velmi dobře, dokonce i po týdnu. Adresy, telefonní čísla, to, jak ji Ory požádal o ruku, co dělali při oslavě jejich posledního výročí, tohle všechno pořád dokázala vyjmenovat. *Modrá, padesát dva*. Ve chvílích, kdy ho přemohl pocit největší naděje, se snažil sám sebe přesvědčit, že pokud ještě nezapomněla nic důležitého, tak možná, jen možná, by ani nikdy zapomenout nemusela – přestože věděl, že je to vyloučené. Byly tu maličkosti. Drobnosti. Tak nepatrné, že ignorovat je bylo jednodušší, než si je připustit. Oholil se, otočil nůž a zkoumal ho. Když jej našel ukrytý pod spadlou pokladnou v zabedněném obchodě se sportovními potřebami, měl rukojeť černou. Teď byla zelená, jak si s narůstající hrůzou uvědomil. Maxina oblíbená barva.

A teď ten jelen.

„Nechci odejít,“ pověděl Ory. Bylo by to poprvé od té doby, co přišla o stín, kdy by ji tu nechal a vydal se do Arlingtonu prohrabávat odpadky ve snaze najít jídlo. „Co kdybychom místo toho prostě hladověli?“

„Fajn,“ usmála se Max. Neposedné nohy už ji nesly pryč. „Najdu tvoji láhev na vodu.“

Ještě jeden den, chtěl Ory naléhat. Ale měla pravdu. Jaká byla šance, že zapomene něco opravdu důležitého, zatímco on nebude doma, aby ji ochránil? Existovala pouze jediná odpověď, stejná jako během každého z těch sedmi posledních dní, kdy cestu ven odkládal – *zítra to bude horší*. Podle zpráv, tedy ještě v dobách, kdy stále fungovala elektřina a člověk je mohl sledovat, byl dnešek tím dnem, kdy více než 70 procent obětí zapomene na své nejbližší příbuzné. Zítra bude ten den, kdy si matky nevzpomínají na své děti. Včerejšek by

byl lepší než dnešek a především by to bývalo bylo lepší než včera. Teď už bylo na všechno moc pozdě. Jediné, co mohl udělat, bylo vydat se pryč raději dnes než zítra, předtím, než Max zapomene něco dalšího. Předtím, než se změní něco víc než rukojeť nože nebo jelen v lese.

ZATÍMCO ORY kontroloval svůj batoh, slyšel, jak se Max v obývacím pokoji probírá jeho věcmi. Převlékl se do mohutnějšího kabátu, nejen kvůli teplu, ale i kvůli tomu nepatrnému kousku ochrany, kterou mu mohla poskytnout jeho prošíváná podšívka. Doufal, že si toho Max nevšimne.

Na začátku, poté, co se zavřely obchody, začali Ory s Max rabovat. Rozbíjeli skleněné výlohy, lezli do potměných obchodů a brali si všechno, co potřebovali. Stejně jako to dělali ostatní přeživší, kteří dosud měli své stíny. Všichni chápali, že to je jejich poslední šance. Během pár dnů zely pulty prázdnotou a lidé měli ve svých bytech 250 lahviček šamponu nebo v podkroví schovávali pytle s 18 kilogramy sušeného hovězího masa.

Pak se to začalo šířit. Ti, kteří zůstali, začali také zapomínat, ztrácet se. Potulovali se kolem svých domů a nemohli si vzpomenout, jak se dostat zpátky dovnitř, nebo umírali v některém z pokojů proto, že nebyli schopni si vybavit, jak se odemykají dveře; někteří si nedokázali vzpomenout, že dům má nějaká patra, až ze zdí nakonec zmizely dveře, ze schodišť se staly chodby, a tak zůstali ve svých domech uvěznění navždy. Zapomínali, jak se vrátit do úkrytů, jak se používá otvírák na konzervy, že existuje déšť. Kdo by to byl řekl, že člověk potřebuje svůj stín k tomu, aby otočil klíčem nebo si vybavil jméno své matky? Jednou viděl Ory na okraji městského centra místo, kde se kolem úzkého pruhu zeleně soustředil shluk téměř identických rodinných domků tak blízko u sebe, až sebou začaly domy navzájem prorůstat. Některé neměly okna, u dveří jiných zvonily stovky zvonků, některé měly střechu na podlaze a další pro změnu podlahu na střeše. Uprostřed toho všeho ležela zkroucená, vyzáblá mrtvola. O dvě ulice dál našel dům, který vypadal jako ten původní, jež hledal ten nebohý mrtvý muž, neschopný vzpomenout

12 si, kde se jeho domov nachází. Uvnitř domu našel Ory tolik jídla, že jim s Max vystačilo na měsíc.

Tímto způsobem pročešával Ory zdevastovaný Arlington dřív, hledal domy, ve kterých ještě zbývaly ukryté a dosud neobjevené věci. Jenže teď už bylo všechno ze světa v prachu. Mohl se vydat jen na jediné místo, kde ještě možná něco zbylo.

„Třesou se ti ruce,“ pověděla Max, když vešel do obývacího pokoje.
„Netřesou.“

„Třesou,“ zopakovala a dál hledala čturu. Ory se zhluboka nadechl, zaťal dlaně v pěst a pak povolil. Nepomohlo to.

Všechno bude v pořádku. Dodnes to absolvoval snad stokrát. Půjde, najde, vezme, vrátí se domů. Nezáleželo na tom, že tentokrát Max neměla stín, ani na tom, že se chystá jít na Broad Street. Vrátil se těsně před soumrakem, tak jako vždycky.

„Jsem v pohodě,“ pověděl nakonec.

„Já vím,“ řekla Max. Otočila se zpátky ke stolu – už tu čturu našla. „Nezapomenu, dokud se nevrátíš domů. Slibuju.“

Nic to neznamenal. Už nebylo v její moci takový slib dodržet. Přesto se oba usmáli. Ve staré nerezové nádobě řinčelo, když ji plnila z vědra převařenou vodou, určenou k pití. Potom na láhev našroubovala víčko a podala ji Orymu.

Pomalou si ji od ní vzal. „Jo, trochu se třesou,“ přiznal.

Zatímco si strkal čturu do batohu, Max se smála. Měla zakloněnou hlavu, rty roztažené v širokém úsměvu. Na okamžik se zdálo, jako kdyby její silueta zamrzla, jako kdyby byla namalovaná právě v téhle chvíli. Byla přímo tam, stála před stolem – ale nic nepokrývalo zeď za ní ani se nerozprostíralo na zemi.

Nepomyslel by si, že to bude něco významného, ale sledovat, jak kolem někdo chodí a nevrhá nikde stín, začalo být po nějaké době děsivé. Mělo to v sobě nádech jakési podivné, beztížné lehkosti. Jako kdyby tam ten člověk vlastně ani nebyl.

„Modrá,“ vypravil ze sebe Ory nakonec.

„Padesát dva,“ odpověděla Max.

Obrátil svůj zrak zpátky dolů na batoh dřív, než by mohla zahlédnout jeho tvář, zaplavenou úlevou. Zraňovalo ji to, nebo ji to

těšilo, že ji tak často zkoušel? Přemýšlela, jestli to dělá proto, že ji miluje, nebo kvůli tomu, že už jí nevěří. Nebylo možné, aby věřila obojímu. Ory zanořil ruku do batohu a hledal, dokud to neucítil pod prsty. „Chci s tebou něco probrat, než odejdu.“

Otočila se k němu, oči upřené na věc, kterou třimal v ruce. Starý kazetový přehrávač.

„Ory,“ začala Max unaveně, „znovu ne.“

„Prosím, Max,“ naléhal. Vtiskl jí přehrávač do dlaní. Strnule jej svírala v dlouhých snědých prstech, jako kdyby to byla ptačí mršina.

„Už jsme o tom mluvili,“ namítla posléze. „Myslela jsem, že jsme se dohodli.“

„Prostě to jenom zkus. Musíme to *zkusit*.“ Podívali se na sebe. „Ten jelen,“ pravil Ory. Myslel tím - *zhoršuje se to*. Že teď už vědí, že začne zapomínat vážnější věci. Z dlaně jí vykukoval roh ignorovaného přehrávače. Ory sotva postřehl červené tlačítko REC na straně přístroje. Myslíval si, předtím, než je to nakonec rozdělilo, že je její zapomínání sblíží. Ale každý den to bylo divnější a divnější. Každý spor provázela hrozná úvaha: Stojí to za to? Kolik hodin po hádce promarní v trapném mlčení?

„Fajn,“ řekla konečně Max. „Jasně. Kdo ví. Třeba to zabere.“

Oba se v tichosti podívali na malý přístroj. Max ho pak neobratně zkusila nacpat do příliš malé kapsy svého kabátu.

„Jo, ještě něco,“ dodal Ory. Hrabal kolem přední kapsy batohu, dokud nenašel dlouhou tenkou cívku. Byla to cívka lana z nerezové oceli, z bůhví kterého zruinovaného pohřebiště železářského zboží. Na jedné straně plastové krabičky přehrávače se vyjímal robustní zářez, sloužící k bezpečnému upevnění držadla – protáhl jím lan-ko a zacvakl klips, aby ho zajistil. Když byl hotový, visel jí ten malý přístroj kolem krku jako náhrdelník, končil těsně pod oblinami její hrudi, dlouhý přesně tak, aby jej mohla zvednout, nahrávat a potom zase bezpečně zasunout pod tričko.

Max ovinula své paže kolem Oryho a zabořila mu obličej do ramene. Zhoupili se.

„Počkej, zapnu to...“ Smála se. Palcem zmáčkla ztuhlé tlačítko REC a přidržela mu přístroj u pusy. „Fajn, teď to řekni,“ zašeptala.

14 „Modrá,“ řekl Ory s citem, ale znělo to zvláště, styděl se, že ho natáčí.

„Padesát dva,“ odpověděla Max poté, co přiblížila přehrávač ke svým rtům. Pak jej vypnula a nechala ho sklouznout po lanku, zatímco stále objímala Oryho. Ory jí objetí vracel.

Nejprve si myslel, že je jí zima a že využívá tepla jeho těla, aby se zahřála, jako to dělávala po ránu, ale o to jí nešlo.

„Moc toho prohledat nestihnu, jestli ne –“ začal.

„To je mi jedno,“ přerušila ho a snažila se mu rozepnout pásek. V jejích pohybech byla dosud nepoznaná žádostivost. Ory věděl, že je mu to taky fuk ještě dřív, než ho svlékla.

Ten jelen. Bude mít přehrávač na její stav opravdu nějaký vliv? *Barva rukojeti nože.* Dal jí ho proto, že v sobě ještě stále nosil naději, nebo snad proto, že už ji dávno ztratil?

Zatáhla a on slyšel, jak se cosi trhá: lem nebo poutko. Ten zvuk se mu vypálil do mozku, přehrával si ho stále dokola, aby si zapamatoval praskavý zvuk trhajících se nití, jak to znělo, když ještě věděla, kdo je, když byl tím, koho chtěla. „Modrá,“ zašeptal znovu.

„Už mě vojeď,“ zasyčela Max. Přetáhla si přehrávač přes hlavu a mrštila jím na hromadu odhozeného oblečení.

Všechno bylo v pořádku. Mohli mít před sebou tajemství, po tu krátkou dobu, která jim na tajemství ještě zbývala. Souhlasila, že ten přehrávač vyzkouší. Ory jí nemusel přiznávat, že za jeho rozhodláním udržet ji při smyslech stojí spíš jeho vlastní zájmy než ty její, své obavy, že Max nebude ničím víc než další nestinnou osobou – že tu neobvyklou magii, kterou její zapominání přinášelo, bude milovat víc než jeho, a přestane o své vzpomínky bojovat. A ona mu nemusela říkat, jestli si to myslí taky.

JEJICH HOTEL, tedy hotel už mu neříkali, protože teď to byl spíš „úkryt“ než hotel, se nacházel na vysokém kopci uprostřed národního parku Great Falls s výhledem na město Arlington a ostatní předměstí severní Virginie. Ory tak musel pokaždé, když se vydal do města, celý ten kopec sejít. Ale taky to znamenalo, že kdokoli z města by se musel k hotelu vydrápat *nahoru*. Ory prošel kolem dřevěného sloupu, ze kterého už před nějakou dobou odstranil ukazatel. Kdysi na něm stálo Letoviště Elk Cliffs – 300 m.

Když utichl poslední rádiový signál, provedl Ory v jejich skryšii několik úprav, aby nešlo zvenčí snadno poznat, že uvnitř někdo žije. Všechna okna kromě jednoho zastínil kartonem, chtěl tím utajit svůj i Maxin pohyb uvnitř, a totéž udělal po celé budově i v ostatních opuštěných pokojích pro hosty, aby ten jejich nevyčítal, kdyby snad někdy někdo přišel příliš blízko a rozhlížel se kolem. Na dvořek před domem vytáhl rozbitý nábytek, ohnul plaňky plotu, vnější zdi opálil, aby nesly stopy požáru. Veškeré potraviny, které našli, uchovával v přízemí v opuštěném sále, kde kdysi během Paulovy a Imanuelovy svatby pozorovali veselé hemžení plné zářivých barev; zdálo se, jako by od té doby uplynula celá věčnost. Kdyby je kdokoli našel, o všechno by přišli, ale možná by to bylo to jediné, o co by přišli, říkal si. Zabil krysu, kterou chytil ve sklepě, její krev rozmazal po dřevěné podlaze před vchodem a nechal ji zaschnout – zpráva, vyjádřená v tom nejstarším jazyce, kterému každý rozuměl. Zabralo to, alespoň na určitou dobu. Dva roky takhle přežili. Některé dny se Ory cítil dokonce bezpečně. Ale to všechno skončilo minulý týden, když Max ztratila stín.

Když konečně přestali brečet, udělali poslední změnu. Stanovili si soubor pravidel ohledně věcí, které by pro Max mohly být jednou, až toho zapomene víc, nebezpečné. „Pokud,“ Ory trval na tom, že to nebude *až*, ale Max jen zavrtěla hlavou. „Až,“ zopakovala. Odešla, aby donesla poslední útržky papíru, protože Ory se odmítl pohnout.

16 Max je ještě nepotřebovala, ale bylo lepší začít s tréninkem dřív, než bude pozdě, jak prohlásila. Takže už dávno věděli, co si počnou, až – *pokud* – ta chvíle někdy nastane. Potom, co je sepsali, přeložila opatrně papír a natrhala ho na proužky a Ory je pak měl přilepit blízko míst, kde by je jednou mohla potřebovat – k předním dveřím, ke kuchyňce pro hosty a tak dále. Takovým způsobem, aby je vždycky viděla předtím, než udělá něco, co nechce, pro případ, že by v první řadě zapoměla, že kdy nějaká pravidla vytvořili.

Věděli, že to není dokonalé, bylo to ale to nejlepší, co dokázali vymyslet. Netušili, co víc by měli udělat.

MAXINA A ORYHO PRAVIDLA

- 1) Max neodejde z úkrytu bez Oryho.
- 2) Max smí bez dozoru k přípravě jídla používat malé nože, ale ne oheň.
- 3) Max nebude nikdy otevírat dveře.

Max ho pořád poznávala, znala jeho hlas, přesto si bral Ory vždycky při odchodu klíč a další schoval na dvoře uvnitř falešného kamene, který vyhrabal v nějakém opuštěném obchodě s domácími potřebami. Nikdy si nechtěl zvykat, že na ni bude klepat a žádat ji, ať ho pustí dovnitř, bez ohledu na to, jak moc by byl unavený nebo zraněný, nebo kolik by toho nesl. Protože i když to teď bylo dobré, později být nemusí. Protože později by si sice mohla pamatovat, že tam s ní žije, ale ne to, že nikdo další už ne. Že všichni ostatní už dávno horu i hotel opustili. Později, kdyby venku hledal jídlo a Max by zůstala sama, by bylo příliš riskantní požadovat po ní, aby si pamatovala, že každý večer pouští dovnitř jednu vracející se osobu – Oryho – a nikoho jiného.

- 4) Max nebude sahat na zbraň.

Pro všechny případy.

Když nad tímhle pravidlem přemýšlel, dělalo se mu zle. Nechtěl ho napsat. Cítil, jako by ji tím zrazoval – jako kdyby jeho úvaha

o tom, že by mohla zapomenout, kdo je on, mohla nakonec takovou věc způsobit.

Max ho stejně donutila, aby to zapsal. Pro všechny případy.

NA VŠEM už záleželo mnohem méně. Na těch oknech, na krvi, na tom, že Ory používal klíč místo toho, aby ho musela dovnitř pouštět. Ale kdysi v těch prvních dnech jim to mohlo zachránit život. Tehdy byly ulice ve městě v neustálém pohybu, měnily směr kvůli něčí špatné vzpomínce, aby ho později změnily znovu kvůli špatné paměti někoho dalšího.

Ory musel před každým dalším krokem kontrolovat okolí skrz dalekohled, měl strach, že ho přepadne někdo se stínem nebo ho roztrhá nějaký vyděšený člověk beze stínu. Nicméně teď už tam nebyl ani nikdo se stínem, protože o ně všichni přišli, ani žádný nestinný, protože ti si nepamatovali, že by měli zůstat. Teď byl všude klid. Nic se nehýbalo, nevydávalo žádný zvuk, nic se neměnilo. Neexistoval nikdo, kdo by to mohl změnit. Z obchodů se staly liduprázdné hřbitovy, z domů pomníky.

Zbývalo už jen málo míst, u kterých se obával možnosti, že natrefí na nějakou další živou duši. Ale zrovna ulice Broad Street, kam právě mířil, byla jedním z nich.

Když se Ory dostal k sousedství Falls Church, dal se do běhu. Nedržel se silnice. Místo toho si zkracoval cestu přes opuštěné zadní dvorky domů, v přímém směru od úkrytu k Broad Street, aby dohnal pozdější odchod. Většina domů neměla ploty, a pokud ano, bylo dřevo stejně dávno shnilé. I když zůstal s Max v posteli po milování ještě další půl hodinu, zbývalo mu na pátrání dost času, přemítal Ory. Roztáhl dvě visící plaňky a proklouzl mezi nimi do zbytků vysoké trávy. Zbývala mu ještě spousta času. A i kdyby ne, pořád to za to stálo. *Musím Max dávat víc dárků*, pomyslel si. Anebo – možná to bylo dobrou náladou po sexu, ale ten vtip ho pobavil, ne vyděsil – by jí prostě mohl pořád dokola dávat jeden dárek, a jí by se pokaždé líbil.

Nedělej si z toho srandu, nadával Ory sám sobě. *Je to strašný. Jsi příšernej člověk*. I tak se zasmál. Potichu.

18 O dvacet minut později dorazil do jedné slepé ulice vedle Broad Street.

PO JEJICH poslední průzkumné výpravě na Broad Street Max zakázala, aby sem ještě někdy některý z nich šel. Stalo se to už víc než před rokem. A bylo to také naposledy, co potkali někoho dalšího.

Ory se krčil v houští a sledoval řadu nakloněných bytových domů, sešikovaných kolem nechvalně proslulé ulice. Za prázdným pásem trávy ani na druhé straně asfaltové cesty nic neodhalil.

Ta osoba, kterou tehdy potkali, byla beze stínu pouze pár dnů. Muž si pamatoval dost na to, aby si uvědomoval, že nemít stín je něco špatného, ale už nevěděl, jak to funguje. Snažil se ukrást stín Orymu.

Ory se zachvěl, když ho přepadla náhlá vzpomínka na ostrý, zašpiněný kus karbonové oceli proti jeho kůži. Ten nestinný býval před koncem světa hasič, když si ho všimli, potloukal se kolem, stále nasoukaný ve své ohnivzdorné uniformě. Měl kabát, přilbu, boty – a v pravé ruce pevně svíral kovovou hasičskou sekeru.

Ory ani Max nepracovali ve zdravotnictví, když práce ještě existovala. Bylo ryzí štěstí, že nepřišel o ruku nebo nezemřel.

Už předtím se o tom spolu několikrát dohadovali a po téhle příhodě dosáhla Max svého. I když byla Broad Street zdrojem hojnosti, Ory jí slíbil, že už tam znovu nepůjde. Nehledě na to, jak bude zoufalý, jak moc bude hladovět.

Nikdy ale nemluvili o tom, co by se stalo, kdyby na slib zapomněla.

Ory položil dlaň na rukojeť nože, uloženého v pouzdře, a propířil se přes ulici ke vchodu do komplexu bytů. Zvedl se vítr a v jeho poryvu zašustělo listí. Tak rychle, jak dokázal, přeběhl přes veřejný trávník před domem, mířil přímo ke vstupním dveřím. Nezpomalil, dokud se nepřikrčil u čelní stěny, ramenem se odíral o cihlovou fasádu. Přitiskl ucho na dřevo a zaposlouchal se: pátral po zvucích kroků na tlejících podlahách, tiché výměně instrukcí mezi členy rodiny nebo váhajícími spojenci, drhnutí zipu na batohu, nepatrném chrápání. Neslyšel nic.

Ory vytáhl nůž a snažil se upevnit stisk své ruky. Tuhle část ne-
náviděl nejvíc ze všeho.

„Udělej to, Ory,“ zamumlal, aby si dodal odvahy. Vždycky si po-
koušel představit, že mu takové věci říká Maxin hlas. „Uvnitř nikdo
není. Už dlouho nebyl.“ Natlačil se na dveře.

Prohnilé dřevo povolilo a on vklouzl s vytaseným nožem do ves-
tibulu budovy.

Místnost byla opuštěná.

Ory za sebou zavřel zbytky dveří, aby ho z ulice nebylo vidět.
Čekal, než jeho oči přivyknou ponuré záři mdlého slunce, třpytící
se na částečkách prachu, a než se zklidní tlukot pod jeho hrudním
košem. Nechal nůž vklouznout zpět do koženého obalu.

Dřevěná podlaha byla odřená. Hluboké rýhy tu byly zřejmě dost
dlouho na to, aby se zotavily z nepravidelných spršek deště, proni-
kajících rozbitými okny. Prohledal vstupní halu a kancelář prona-
jmatele a pak pátral dál, jenže všechny bytové jednotky v přízemí
byly vyplněné. Někdo zřejmě našel uplatnění pro všechnen různý
nábytek, který se tu dříve nacházel. Kuchyně byly vybrané úplně
stejně; skřínkám chyběla dvířka, šuplíky se někam poděly. V jed-
nom z apartmánů zíral Ory na prázdnou otevřenou polici a zkoušel
si představit, jak asi vypadala zaplněná jídelm. Zmizela i stříbrná
vodovodní baterie u dřezu.

Další patro bylo úplně stejně vybydlené a následující jakbysmet.
V pátém podlaží raději ani nepřekročil práh většiny bytů, protože
se z nich linul příliš silný zápach. Ostatky jejich původních obyvatel
byly pořád uvnitř. Ory pročesal první panelový dům a vydal se ke
druhému. Viděl stopy ohně, škody po povodni. Posilovací přístroje
v tělocvičně připomínaly blýskavé kovové koně uprostřed cvalu.
Z prodejních automatů se nesla hudba, přestože elektřina přestala
fungovat už dávno. Ze zdí zíraly skrz své rozevřené dveře výtahové
šachty.

Třetí bytovka měla ještě stále vchodové dveře. Oryho to povzbu-
dilo, postupoval proto pomaleji. Byl tu všechnen nábytek, ale žádné
jídlo ani oblečení. Jeden z bytů se podobal tomu jejich, který měli
v D. C. – jestli ještě vůbec existoval. Byl zařízen ve stejném stylu

20 moderní klasiky, kterým kdysi Max ohromila jeho rodiče, když přijeli na návštěvu. Na zdech hledal dutiny, ve kterých by mohlo být něco schované. V ložnicích si všiml jmen.

Viděl je už dříve, v dobách, kdy se v rezortu Elk Cliffs kromě něho a Max schovávalo víc svatebních hostů a do báječného Arlingtonu scházelo z hory pro jídlo a informace víc výprav. Byla napsaná na regálech uprostřed vybilých uliček obchodů, nasprejovaná na zadních zdech budov. Ti lidé, kteří druhým věřili ještě dost na to, aby s nimi mluvili, postávali na zužujících se koncích ulic a šeptali si mezi sebou. *Už jste slyšeli o Klidné mysli? O Tom, jenž shromažďuje?* Vyměňovali jídlo za informace, vytvářeli hloučky zvědavců, které se pak vydávaly na pochod do neznámých končin s cílem zjistit něco dalšího. V tomhle bytě někdo uhlem načmáral *Ten, jenž pokračuje, ale nikde nezačíná* nad místa, kde mohla stávat postel. Ory se lehce dotkl konce jednoho rozmazaného písmenka a prsty se mu zbarvily do tmavošeda. Těch pár, kterým zůstal stín, to má naopak, pomyslel si Ory. Všichni někde začali, ale nikam nepokračují. Pokračovat znamenalo čelit neustále se měnící, nekončící apokalypse. Ticho v komplexu narušilo slabé prásknutí. Ory sebou trhl a instinktivně se přikrčil dolů dřív, než se stačil nadechnout. Nůž měl zase vytasený.

Napočítal do pěti. Zvuk zněl tlumeně, jako by vycházel zvenčí, odněkud z dálky. Nakoukl přes roh převráceného prádelníku směrem k nechráněné stěně, na které mohly kdysi viset skleněné dveře na terasu. Viděl kymácející se trávu a za propadlým dřevěným plotem se mrtvolně tyčil další panelák.

„To byly stromy,“ říkal si. „Jenom stromy.“ Celé okolí bylo divoce zarostlé. Smrdělo to tam po hnijících moruších. Při bližším pohledu na zem si mohl všimnout bílých plodů, musely tam spadnout před dozráním, teď vypadaly jako bledé larvy. „Pokračuj, Ory. Prohledej pokoje v patře,“ nakázal si. Sundal dlaň z loveckého nože a plížil se chodbou ke schodům.

Držel se stranou od oken, pohyboval se po podlaze napůl v kleče. Srdce mu poskočilo, když v komoře odhrnul špinavý koberec a zjistil, že v jedné části podlahy byl vyřezaný malý poklop – jenže někdo jiný ho objevil dřív. Cokoli se pod ním kdysi nacházelo,

bylo dávno pryč. Ory nechal koberec srolovaný, ani se neobtěžoval se zavíráním skrýše. Ušetří zklamání někomu dalšímu. Pokud ve městě vůbec někdo další je. Trvalo to už tak dlouho, až si Ory začal myslet, že jsou s Max poslední dva přeživší v Arlingtonu, možná i v širším okolí.

Zanedlouho by se mohl stát jediným přeživším.

Někde znovu slabě prásklo a Ory sebou praštil na zem. Zvířecí instinkty se v jeho hlavě rozjely na plné obrátky, hledaly únikové cesty: byl tu rám postele, ale chyběla matrace, pod kterou by se dalo ukrýt. Komora bez dveří. Okno příliš vysoko. Byl v patře, a to bylo špatné. Cesta ven byla daleko.

Pak uslyšel hlasitý řev, pronikavý, hysterický. Ory ustrnul.

Ten zvuk poznával.

V mžiku seběhl schody, vyběhl zadními dveřmi budovy do trávy a pádil tam, odkud se křik nesl.

Vydával ho zajíc a nešel s ničím zaměnit – byl to nářek umírajícího zvířete.

Kdyby se dostal dostatečně blízko, liška nebo kojot by mohli utéct a při té příležitosti svou kořist upustit. V bytech nenašel žádné jídlo, ale to by v tom byl čert, aby se vrátil domů s prázdnýma rukama. Dnes si dají s Max k večěři zajíce, čerstvé, šťavnaté maso, žádné sušené, nasolené, uložené v kuchyňské lince tři měsíce. Kdyby dokázal dát Max, dokud to ještě šlo, vzpomínku na chuť lahodného, čerstvě vařeného jídla, možná by to znamenalo víc než pět konzerv plných trvanlivé studené hmoty bez chuti. Teď, nebo nikdy.

Ory běžel kolem druhé řady bytových domů k zadnímu dvorku, na kterém se nacházel veřejný bazén, ruce doširoka rozevřené, aby zvěř vylekal. Jakmile ale zahrnul za roh, prudce zastavil.

„A do prdele,“ dokázal ze sebe nakonec vyrazit. Znělo to jako zapištění.

Asi deset metrů před ním, soustředěný v nedbalém kruhu, stál na nezakryté terase bazénu celý dav lidí a sledoval, jak člověk ve středu vytahuje zajíce z provizorně sestavené pasti. Jeden po druhém se na něho otočili, sklouzli tiše očima ze své kořisti na Oryho, krčícího se uprostřed trávy.

22 „Do prdele,“ zopakoval ohromeně.

Bylo jich tam tolik. Tolik lidí najednou neviděl už pěkně dlouho. Nejméně rok už kromě Max neviděl žádnou jinou živoucí bytost.

A všichni byli ozbrojení.

Udělej něco, pomyslel si divoce. Někteří na něho hleděli udiveně, jiní pobaveně. Všichni vypadali zdravě, čistě. Vlasy měli umyté, oblečení vyspravené. Neměli propadlé tváře, nikde jim nevyčnívaly kosti. Muži měli paže živené dostatečně na to, aby jim narostly svaly. Větší svaly než má on. *Utíkej, Ory. Už, kurva, běž.* Jenže se pohnout nedokázal. Prostě tam stál a zíral na ně.

Osoba uprostřed se konečně postavila. Byla to postarší žena se ztrhaným obličejem a šedivějšími vlasy, vyholenými těsně u lebky. Ory zkoprněle sledoval, jak opatrně propustila z železného sevření zápasícího zajíce, jako kdyby nic neznamenal, jako kdyby na každé křižovatce stály tři prodejny potravin, a ani se neohlédla, když vystrašené zvíře vystřelilo do bezpečí okolní trávy. Mlčky si prorazila cestu do čela skupiny. Pohled v očích měla neústupný, ústa zamračená. A v rukou teď svírala loveckou kulovnici s nataženým kohoutkem. Pomalu zdvihla hlaveň zbraně a namířila ji na něho.

„Přišels moc pozdě,“ řekla.

ORY NA ŽENU šokovaně civěl. Na tu ošuntělou loveckou pušku, zvolna se kymácející v jejím klidném, jistém sevření. Hlaveň se vznášela těsně pod koncem jeho hrudního koše.

„Přišels moc pozdě,“ zopakovala.

Moc pozdě? Moc pozdě na co?

„Je mimo,“ řekl někdo další z nich a odplivl si.

„Není mimo, má stín. Koukejte.“ Žena ukázala na zem za Orym muškou zbraně tak přirozeně, jako by měla pušku odjakživa přirostlou k paži. Jeho stín se choulil v trávě, chřadnoucí uzlík plný strachu.

„Moc pozdě na co?“ vysoukal ze sebe Ory konečně. Bylo to už tak dávno, kdy naposledy mluvil s někým jiným kromě Max, že mu připadalo divné s nimi mluvit, jako kdyby už zapomněl, co to vlastně mluva je, a jen ze sebe místo slov nahodile vydával zvuky. Jak se tak krčil, připadala mu lovecká dýka u pasu žalostně malá.

Pohlédli jeden na druhého, jako kdyby se snažili rozhodnout, co tím myslí.

„Aby ses k nám přidal,“ promluvil muž, stojící vedle ženy s puškou. Z jeho ručně balené cigarety stoupal nakyslý zápach. „Už nemáme místo. Skupina se dala dohromady dávno.“

„Já –“ Ory po nich nervózně přelétl pohledem, snažil se z jejich tváří pochopit, co tím muž míní.

„Dvanáct je strop,“ pokračoval. „Máme místo jen pro dvanáct.“

Ory nevěděl, co dělat. Zvedl ruce vysoko nad hlavu ve snaze ukázat, že nepředstavuje žádnou hrozbu.

Konečně žena v čele mírně sklonila hlavě pušky. „Moc venku nebejváš, co?“ zeptala se.

Ory zavrtěl hlavou.

Znovu se jeden na druhého tiše podívali. Ory kradmo pohlédl na rozpraskanou, větrem ošlehanou terasu bazénu, na které všichni stojí. Dvanáct těl, čtyři stíny. Čtyři stíny. Zíral. Čtyři. Stíny.

24 Nakonec se po jednom otočili pohledem zpátky na ženu vepředu a čekali na její konečné rozhodnutí.

„Máš někoho?“ ptala se žena. Byla jednou z těch čtyř.

„Mám,“ řekl Ory. „Ona, no...“ Ukázal chabě na svou siluetu.

Jako by je to obměkčilo. Vrásky v ženině tváři se prohloubily, hřbetem ruky se podrbala na hlavě v krátce zastřiženém sametovém strništi. „Jak dlouho?“

„Sedm dní.“ Pokoušel se nemyslet na to, kolik jich ještě zbývá. Kolik ještě dní se ho bude snažit rozptýlit z rozčilení a vydávat legrační zvuky tak dlouho, dokud ho nerozesměje. Kolik dalších dní, kdy se bude statečně snažit uvařit jídlo z jejich skromných zásob, přestože byla ta nejhorší kuchařka, kterou kdy oba poznali. Kolik ještě dní, kdy s ním bude po ránu mlčky sedět a sledovat skrz okno jejich malé kuchyňky, jak vychází slunce. Tyhle východy slunce vedle ní miloval.

„To je mi líto.“

Ory zatřásl hlavou, nestál o žádný soucit. Soucit mu příliš živě připomínal jeho situaci. „Je hodně silná. Teprve teď začala zapomínat,“ pověděl. Snažil se necivět na skupinku nestinných uprostřed. Chtěl se jich zeptat, co má dělat. Jak dlouho jsou beze stínu oni? Mají nějaká pravidla? Jak to u nich funguje? A ze všeho nejvíc jak to, že se ti se stínem nebojí těch, kteří ho nemají? Toho, co by se mohlo zničehonic stát – třeba jako tomu jelenovi, možná i něco horšího – kdyby na něco zapomněli?

„Na sedm dní je to poměrně působivé,“ hvízdal jeden z těch nestinných. Oči měl nepřírozeně jasné.

„On už si ani nepamatuje, ke komu z nás patří,“ zažertovala žena vedle něho a oba se zasmáli. Muž beze stínu se smál trochu rozpačitě. Když se utišili, dvě ženy s kůží černou jako uhel zamumlaly směrem k té se zbraní: „Tak už mu to řekni.“

„Měli byste se vydat na jih, do New Orleans,“ řekla nakonec. „Něco se tam děje.“

„Co se tam děje?“

„To nevíme,“ přiznala. „Ale něco jo. Všichni tam míří. Arlington je už skoro vyliďněnej; co víme, jsme poslední skupina. Čekali jsme

na – “Náhle se odmlčela, ale Ory ten tón hlasu znal. Slýchával ho často na začátku. Byl to tón hlasu někoho, kdo se odmítal vzdát naděje, i když už by ji mít neměl. „Zaslechli jsme hodně zvěstí,“ pokračovala konečně. „Spoustu jmen.“

Ory si vzpomněl na ta, která sám znal. *Ten, jenž pokračuje, ale nikde nezačíná. Ten Bezoký. Klidná mysl.* „Jsou to fámy,“ řekl. „Jenom snůška drbů.“

„Ale všechny se týkaj jednoho *místa*,“ odvětila žena. „Ať už ta jména znamenaj cokoli, maj něco společného s někým nebo něčím v New Orleans. To nemůže bejt náhoda.“

V něčem měla pravdu. Kdykoli se někde objevilo další jméno, téměř vždy se vynořil i název toho města. Ale *co* to znamenalo, jestli vůbec něco – to byla věc, která Oryho zajímala.

Žena si odkašlala. „Kromě toho jsme slyšeli nějaký zprávy i o D. C. Dějou se tam zlý věci. A šíří se. Čekali jsme tak dlouho, jak jsme mohli.“

„Zlý věci?“

„Nevím jaký,“ řekla. „Ale pár z těch, co tudy procházeli, ještě než lidi přestali úplně putovat, tvrdili, že je to tam zlý. A opakovali stejný jména a všichni měli namířeno do New Orleans. Takže to teď uděláme taky.“

Ory si prohlédl jednoho člena skupiny po druhém. Najednou si byl zřetelně vědom toho, kolik z nich se na něho zkoumavě kouká – na jeho hodinky, jeho nůž, jeho batoh. Ale možná se jen dívali na jeho stín.

„Vy těm řečem věříte?“ zeptal se.

„Už jsem v tomhle komplexu budov dlouho,“ pověděla. „Naučíš se dívat, ne poslouchat. Ignorovala jsem to, co říkali, a sledovala jsem to, co dělali. A je to tak, jak ti říkám – lidi odcházej. Odcházej z Arlingtonu a odcházej z D. C. a všichni se vydávaj na jih, do Louisiany. Něco se tam prostě děje.“

„Jestli jsou ta jména skutečná, pak si nejsem jistý, jestli chci někam chodit.“

Žena pokrčila rameny. „Tak nechod'. Ale já radši poběžím něčemu vstříc, než abych před něčím utíkala.“ Ti ostatní za ní přikývli.

26 Ory zkoušel najít v ženině tváři stopy po nějaké léčce, ale vypadala upřímně. Byla unavená a dostatečně moudrá na to, aby doufala v příliš, ale po lži nebylo nikde ani památky. Ať už byly ty fámy jakékoli, přinejmenším to, že existovaly a že lidé mířili do New Orleans, byla pravda.

„Tak proč jste pořád tady?“ otázal se.

„Už vlastně nejsme,“ odvětila. Pažbu pušky opřela lehce o zem. „Dneska odcházíme. Až tady ten dokouří to svý zatracený cigáro.“

Muž vedle ní se zakřenil a mrňavou skulinou mezi zuby mu vyšel kouř. „Pomáhá mi to s pamětí,“ řekl.

Všichni v tichosti čekali, zatímco muž vydechl a znovu si ohařek přiložil k puse. Na podlaze terasy se uprostřed vzduchu vznášel jeho stín, k ničemu nevázaný. Muž naposledy zhluboka potáhl, odhodil nedopalek na zem a pak v něm pomalým otáčivým pohybem nohy udusal poslední zbytky života. Nastal čas odejít.

„Jak se tam dostanete?“ zeptal se Ory, když se na něho všichni zase podívali.

„Nemůžeme –“ začala.

„Ne, to já vím. Nemyslel jsem tím... Prostě jsem chtěl vědět, jak se tam dostanete.“

Žena zkrřížila paže. „Šetřili jsme. Pořád se daj najít pojízdný auta, když je hledáš. Tady Victor býval inženýr, než to šlo všechno do sraček. Spočítal to pro nás. Kolik potřebujem jídla, vody, benzínu. Chcem přežít, ale taky chcem cestovat nalehko. Skupinu jsme dávali do kupy rok a máme toho akorát dost na to, aby se nás tam všech dvanáct dostalo, nic víc. Proto jsem říkala, žes přišel pozdě,“ řekla a její vysvětlení znělo omluvně.

„Vy jste jen dva,“ řekl modrooký muž beze stínu. Vítr mu na chvílku do neosobního pohledu sfoukl jeho světle blond vlasy. „V tak malé skupině se budete pohybovat rychle.“ Ve tváři se mu zračilo zasmušilé odhodlání. „Najděte si auto. Zvládnete to.“

„Jen bych –“ Ory zavrtěl hlavou. Podíval se na prostory v přízemí, nacházející se nejbliž k bazénu, které jim očividně patřily. Viděl kola opřená o zábradlí vzađu, gril připoutaný ke stěně řetězem, oblečení sušící se rozvěšené kolem. Byli tam, seděli okolo vypuštěného

bazénu pod posledními teplými paprsky slunce a kouřili cigarety vlastní výroby. Skoro jako kdyby byl život zase normální. „Chcete opustit tohle všechno – odejdete *někam tam* – kvůli fámě?“

„Musíme,“ pověděla žena. Vyměnila si pohled s nestinným mužem a dlouhou chvíli se na sebe dívali. „Nebo nám nezbyde už vůbec nic.“

CESTA ZPĚT byla dlouhá. Jakmile se Ory dostal z Broad Street a vydal se zkratkou přes zadní dvorky, rozhostilo se ticho.

Ta starší žena se jmenovala Uršula, jak mu sdělila. Uršula. První člověk se stínem, kterého potkal Ory od chvíle, kdy se Zapomnění dostalo do Arlingtonu. A pravděpodobně i poslední.

Uršula mu řekla, že si může posloužit čímkoli, co po nich v bytech zůstane – nebylo toho moc, ale pořád to bylo lepší, než v co doufal, že najde. Dobalili už před pár dny a to, co zbylo, tam chtěli nechat. „Myslím, že budeme radši, když si to vezmeš ty než někdo jiný,“ pověděla. Ory prošmejdil každý kout i skulinu. Žádné jídlo tam nebylo, ale nakonec s sebou zpátky do úkrytu táhl dvě kola, čtyři malé nože, ještě stále slušně naostřené, láhev octa, tři skleněné dózy a závěsy ze všech oken. Věděl, že kola jsou příliš neskladná, ale i přesto je vzal – jedno vypadalo přesně jako Maxino staré jízdni kolo a on chtěl vidět, jak se jí rozzáří obličej, až ho uvidí. Možná by se na nich mohli jednou dvakrát projet kolem úkrytu, jako za starých časů. Než všechno pobral a vylezl zpátky ven, okolí bazénu bylo opuštěné. Už odešli.

Návrat mu trval déle, měl dost těžký batoh a v každé ruce držel řídítka jednoho kola. Bylo později než obvykle – slunce už skoro zmizelo za obzorem a jeho poslední skomírající paprsky všechno zbarvily do temného zelenomodrého nádechu. Ory sebou bude muset hodit, aby se stihl dostat domů za Max včas, jak slíbil. Během chůze se díval dolů mezi boty. Jeho stín poskakoval kolem něho, roztřepeně se plazil po přerostlých trávnicích, lámal se o chuchvalce trávy. Pořád tam byl.

Jsou blázní, že chtějí odejít z Arlingtonu, pomyslel si. Zrovna když se situace kolem konečně uklidnila. Zrovna ve chvíli, kdy to začalo

28 být dost bezpečné na to, aby mohl vyrazet na kontrolu lovecké pasti beze strachu, bez toho, aby při každém zapraskání větví nebo zasústění listů v přerostlé vegetaci nadskakoval.

Konečně se dostali do bodu, kdy byli prakticky v bezpečí.

Popravdě, teď když věděl, že skoro každý se stínem i bez něj opustil Arlington a jediné, s čím se musí nadále potýkat, je zapomínající žena beze stínu a podivné zvíře, které sem přišlo zpoza kymácejících se stromů, Oryho touha zahrabat se v úkrytu a nevlézt z něj ještě zesílila. Možná, že společnost kdysi fungovala pěkně, on si ale nebyl jistý, že bude jednou znovu taková. Možná, až se to tam dole v New Orleans vyřeší, až zjistí, jak mít město pod kontrolou. Možná, že za pár let by o tom mohl uvažovat. Ale s tím, co čekalo na Max, teď nikam jít nemohli. Museli zůstat tady, být v bezpečí, až ta chvíle nastane. Max by s ním souhlasila.

Ory zrovna sám sebe přesvědčoval o tom, že jeho poslední myšlenka je pravda, když jeho pohled zaujal zvláště zvlněný obrys jeho stínu. Na vině ale nebyl jeho stín, došlo mu – ve stejnou chvíli, kdy ho něco těžkého a kovového udeřilo zezadu do hlavy.

HUČENÍ se pomalu vytrácelo. Na všechno kolem dopadaly třpytivé zlaté konfety. Svíčky, západ slunce. Nad hlavami jim visel jelen z tepaného železa, seskakující z tepaného železného útesu. Hosté si znovu přiložili frkačky ke rtům a foukli.

„Šampaňské?“ Max vklouzla svou rukou Orymu do dlaně. Překřikovala pištivý hlahol. Když se k němu naklonila, její měkké hnědé lokny se rozprostřely po rukávu jeho obleku. Levandule, prohrátá letním sluncem. Pár bublin ve sklenici popraskalo.

„Tady je máme!“ vykřikl někdo. Kapela zaburácela. „Svatební pochod“ od Felixe Mendelssohna. Další ruka mu poklepala na rameno. „Pane svědku! Jsi na řadě!“ Kdesi nahoře explodovala hromada konfet.

„Ory?“ oslovila ho Max. Ohlédl se za ní – a všechno zamrzlo. Věci se najednou pohybovaly, jako by byly pod vodou. Zvuk píána se odrážel v roztáhlém tempu. Vířící částičky zlata zůstaly jako vězni viset ve vzduchu. Tak moc ji miloval. „Ory?“

Oryho oči se otevřely. Všechno zmizelo. Hudba, zvuk. Svět kolem zčernal. Oslepl.

Pod sebou ucítil chladnou mokrou trávu. Ne. Neoslepl. Byla jenom noc. Potom poznal, že mu chybí batoh.

Ovšem. On a zásoby byly důvod, proč ho někdo napadl. Zachvěl se, vědom si absence batohu na zádech. Cítil se nahý, jako kdyby z něho servali šaty. Temnota se rozplynula a on si uvědomil, že brečí. Všechno bylo pryč. Jeho nůž, jeho hodinky, čtóra, lékárníčka, baterka. Jeho batoh. Jeho *batoh*. Každá drahocenná maličkost, kterou během dlouhé doby sebral. Všechno, co ho drželo během průzkumů při životě. Všechno bylo pryč. Ory se v chlácholivém gestu objal pažemi a chtěl si ruce zaseknout pod ramenní popruhy, došlo mu, že tam už nejsou, a rozplakal se ještě víc.

Když jeho přiškrcené vzlykání konečně utichlo, posadil se tak opatrně, jak jen mohl. V hlavě mu tepalo. Všechno kolem bylo rozostřené. Nedokázal zatím určit, jestli je od krku dolů nějak zraněný. Prsty nahmatal zadní stranu lebky, a když je sundal, byly teplé a vlhké. V té tmě nemohl nic vidět, ale připadalo mu to jako krev. *Tohle není dobrý*, uvědomoval si nezřetelně. Pak se naklonil a vyzvracel se do trávy.

O NĚKOLIK MINUT, nebo možná hodin později stál Ory na roztřesených nohou. Neměl jak určit, kolik je hodin. Byla prostě tma. Taková tma, že sotva rozeznal svou ruku před obličejem, a to i přesto, že svítil měsíc. Teď byly noci jiné než dřív, kdy se dalo orientovat v mlhavém, mdlém šeru pouličního osvětlení. Teď byla noc nečitelná.

Byl to nějaký nestinný, kdo ho sundal, serval mu batoh ze zad a utekl pryč? přemítal. Nebo to byl přeživší se stínem jako on, sledující ho od chvíle, kdy vešel na Broad Street? Jeho zpocným tělem projel mrazivý záchvěv. Byla to ta skupina, kterou předtím potkal? Chystali se vyrazit na nebezpečnou cestu. Viděli jeho lovecký nůž, jeho ruksak. Měli spoustu zásob, ale proč nemít o trochu víc? Zkoušel si představit Uršulu, jak krouží kolem, její rozčepýřené vlasy, její vážnou tvář, jak se za ním mlčky plíží, pažbu pušky pozvednutou

30 s pevným odhodláním. Udělala by to, i když věděla, že on sám se musí starat o někoho beze stínu?

Max, vzpomněl si posléze Ory. Ušel pár vrávoravých kroků. Nemělo smysl přemýšlet, kdo využil situace a přepadl ho. Na tom teď nezáleželo. Zmizel jeho batoh i kolo, které jí chtěl věnovat, ale byl naživu. Stejně jako Max. Musí už být vyděšená k smrti. Ory se ještě nikdy takhle neopozdil. Ani tehdy, kdy šel ven poprvé a skoro ho zabili a on se pak cestou domů ztratil. Chtěl si znovu sednout a zavřít oči. Místo toho ale pokračoval v chůzi.

NEBYLO MU zcela jasné, jak se k úkrytu dostal. Musel jít po paměti, protože se i v té tmě dokázal v poničeném okolí orientovat. Jednou nebo dvakrát se mu zdálo, jako by zaslechl v nedalekém křoví jakýsi šramot, trpěl ale příliš velkou závratí na to, aby cokoli zahlédl, a nebyl zrovna ani v nejlepší bojové formě. Přijít o batoh se skoro rovnalo smrti, přijít o to všechno v něm, ale kdyby táhl ve své nynější kondici další váhu navíc, nemusel by to zpátky ani zvládnout.

Najednou se ocitl v přízemí úkrytu. Podařilo se mu to. Předklonil se a znovu se vyzvracel a málem do toho upadl.

Už jen dvě patra a bude doma. *Prosím, ať si pořád vybavuje, jak se čistí rána*, pomyslel si Ory. *Prosím, ať si ještě pořád všechno pamatuje*. Zítra se s tím vyrovnat dokáže, ale ne teď. Kdyby otevřel dveře a Max by si v ten okamžik nevzpomínala, kdo je, Ory pochyboval, že by ve svém současném stavu vůbec dokázal sesmolit souvislou větu, natož ji přesvědčit, že jsou posledních pět let manželé a že on se takhle vydává ven smrti vstříc každý týden. Alespoň by si nepamatovala, že ztratil nějaký batoh.

Ory šplhal pomalu do schodů, opíral se při výstupu o stěny ve snaze najít oporu, svět se s ním točil. Na zadní straně hlavy ucítil čerstvou tekutinu. Max bude muset zkontrolovat, jestli se to nemusí zašít. Zašklebil se, když si to představil. Jak mu vzadu na hlavě vyholuje malé místo jejich poslední, tupou, jednorázovou žiletkou, trhavý zvuk kůže, jak by ji jedna z jejích šicích jehel propichovala stále dokola, rutina, kterou tou dobou už moc dobře znal. V zákoutí své mysli se otrásl v napjatém očekávání. *Hlavně neusni*, říkal si Ory

otupěle, když dorazil k jejich dveřím. Jednou to někde četl – že když máte otřes mozku, neměli byste usnout. Jinak se už nemusíte nikdy probudit. A přesto to bylo to jediné, po čem teď toužil. Schoulit se u Max a zavřít oči, dokud se s ním všechno nepřestane kymáct a nerozplyne se.

Jakmile však vložil klíč do zámku a začal jím otáčet, všechno se smrštilo do jediného, jasného, do očí bijícího faktu.

Dveře nebyly zamčené.

Ne.

Ne. Ne. Ne.

Ory rozrazil dveře dokořán a vběhl dovnitř dřív, než o tom stihl popřemýšlet. Než ho stihl zaplavit pocit hrůzy z těch všech strašlivých věcí, které jí mohly ublížit – násilníci, zloději, divoká zvířata, její vzpomínky. *Prosím, jen ať se jí během té doby, co jsem tu nebyl, nic nestalo*, modlil se. *Prosím, ať to není tak, že kdyby nebyl šel na Broad Street, kdyby byl přišel domů včas, mohl ji zastihnout ještě předtím, než zapomněla.* „Max!“ Zakřičel a prolétl obývacím pokojem do kuchyňky, pak do ložnice, potom do koupelny a posléze ještě dál, běhal po chodbách, do ostatních pokojů, prohledával každý centimetr úkrytu. „Max! Max! MAX!“

Byla pryč.

POČKEJ, zapnu to... fajn, teď to řekni.

„Modrá.“

Padesát dva.

Č Á S T II.

NAZ ČASTO SNILA o noci, kdy to všechno začalo. Celé to provázela obrovská radost, spousta údivu. Nikdo tehdy netušil, k čemu ztráta stínu povede. Dokonce i teď, když se jí ten sen zdál, se nikdy nezměnil v noční můru, přestože už viděla následky. Neměla ponětí, co to znamená. Třeba to neznamenal vůbec nic.

Naz, její trenér a ostatní členky týmu toho večera oslavovali, že schválili její žádost o vydání Zelené karty. Právě zjistili, že administrativní proces je u konce a že je jí oficiálně dovoleno zůstat navždycky ve Spojených státech, aby tu trénovala. Bylo to trochu pošetilé, protože kvalifikace neměla být dříve než za tři roky, ale Zelená karta jako by všemu dodávala na skutečnosti. Jednou se možná stane první Íránkou, která získá medaili v lukostřelbě na olympiádě. Mohla by se možná i pokusit vystřílet *zlatou*.

Všichni se tlačili kolem gauče v malém obýváku jejího bytu v Bostonu, trenér se nakláněl přes konferenční stolek, aby odšpuntoval láhev vína. Dvě z jejích kamarádek vytiskly transparenty, na jednom stálo: *Gratulujeme, Naz! Olympiádo, třes se!*, na dalším: *Do desítky!*, a pověsily je přímo nad kufr, do kterého si ukládala luk na závody.

Jak se tak smáli, popíjeli a pochutnávali si na sýrových mísách a dortu, který upekla, chystala se odvrátit zrak od neurčitých záblesků barev, vycházejících ze zapnuté televize, když ji něco zaujalo. Na horním okraji obrazovky se rozblíkala rudá lišta zpravodajství, oznamující žhavou aktualitu. Tehdy jeho jméno zaslechla poprvé: Hemu Džóši.

Ten den probíhal v Indii každoroční festival, takže štáby místních zpravodajství byly už dávno rozesety po větších městech včetně Puné; Hemua snímaly už celých sedm minut, když si jejich živého přenosu všiml některý z pracovníků mezinárodně vysílané stanice. Pak to vypuklo.

Během šesti hodin to běželo na každém televizním kanálu i každé webové stránce po celých Spojených státech a do Bombaje se

36 sjížděli novináři ze všech zemí a zběsile si po tuctech pronajímali vozy, aby se dostali na venkovní trh s kořením – *Mandai*, jak říkali místní – ve tři hodiny vzdáleném Puné, v tak neuvěřitelně krátkém časovém rozpětí, že v něm snad ani nešlo přeletět oceán. Naz, její trenér i kamarádky z týmu měli pohledy přikované k obrazovce, nemohli odtrhnout oči.

V té chvíli ještě ani jeden z nich netušil, že by je to mělo ve skutečnosti děsit. Byli tím okouzleni. Posedlí. A Hemu je k sobě vábil. Ty první tři dny stál statečně na nejširším chodníku z uliček na *Mandaii* a předváděl se zvědavým kolemjdoucím. Bez ohledu na počet opakování se to neokoukalo. Naz by ho mohla pozorovat dvanáct hodin v kuse, s přestávkami na to, aby si ohřála jídlo a vrátila se s ním na gauč nebo aby si došla do koupelny.

Nejdřív by se usmál a něco by řekl, aby dokázal, že je to všechno skutečné a naživo, žádná opakující se smyčka ze záznamu. Napřáhl by ruce nebo by se postavil na jednu nohu a tou druhou by houpal ve vzduchu. Děti z ulice, které se za Hemuem od prvního okamžiku plížily jako přízraky, by se hihňaly a pobíhaly okolo něho. Pro fotografy z novin představovaly takové snímky žně. Stránky se zprávami plnily zářivé obrázky plné dětí, které si s ním hrály, smály se, vířily kolem něho prach, otevřené stánky s kořením na nich přetékal oranžovou a purpurovou barvou tak křiklavou, až z toho Naz přecházel zrak.

Z každého koutu města sem na rikšách a kolech přijížděli věstci, aby si ten zázrak prohlédli. Rodiny přiváděly k Hemuovi své zmrzačené příbuzné, jako kdyby věřily, že je může nějakým způsobem uzdravit.

Do ulic vyrazili otcové, pokřikovali na něho a mávali fotkami svých dcer. Ke konci prvního dne obdržel Hemu šedesát dva nabídek k sňatku, všechny od nesmírně zámožných rodin. Někde se objevila fotka Hemuovy matky, která se snažila udržet v dlaních nahromaděné fotky všech potenciálních nevěst. Z ramen si stáhla vlečku svého sárí, aby ji použila jako provizorní košík, ale obrázků bylo tolik, že jí ty titěrné obličejové všech krásných mladých dam vykluzovaly z rukou a poletovaly zaplněnou ulicí jako vážky.

O den dříve byl Hemu zástupcem na oddělení služeb zákazníkům v call centru jedné americké telefonní společnosti a také druhohrádým hráčem maharáštrského kriketového týmu. Opěvovaný zahřívač lavičky. Během posledních padesáti her stál na pálce jednou, jestli vůbec. Ale teď jako by se stal bohem nebo vystoupil z nějaké pohádky anebo science fiction. Podmanil si celý svět.

Hemu Džóši byl prvním člověkem, který přišel o stín.

KDYSI DÁVNO v Teheránu, když byly Naz i její sestřička Rojan ještě děti, koupil jim otec rok před svou smrtí k narozeninám malý teleskop, který si mohly vynést na střechu bytového domu a zkoušet hledat souhvězdí. Obě děvčata tam chodila každou noc, ovšem z různých důvodů. Naz to, popravdě, moc nebralo. Už byla dost stará na to, aby jí po vyučování dovolili vstup do části tělocvičny vyhrazené k tréninku nestandardních sportů, kde se uchovávaly luky. Jakmile padla tma, pomáhala tahat ten těžký kovový přístroj do schodů proto, že to zajímalo Rojan. Protože svou malou sestru nikdy neviděla takhle okouzlenou. Astronomie byla pro Rojan tím, čím byla pro Naz lukostřelba. A tak Naz každý večer popadla jeden konec dalekohledu a pomáhala Rojan protáhnout ho ztemnělou schodišťovou chodbou.

Zbytek rodiny často žertoval, že tyhle dvě věci, lukostřelba a astronomie, spolu nemají nic společného. Naz v nich ale určité propojení viděla. Temná obloha, hvězdy. Bíle zářící slunce. Její šíp letící vzduchem v oblouku pod nimi. Chtěla se už navždy dívat na Rojan, jak pozoruje hvězdy. Jenomže pak vyhrála Naz ve věku jednadvaceti let celostátní soutěž a muž, který se pak stal jejím trenérem, zavolał až z dalekého Bostonu, mluvil angličtinou tak rychlou a uječenou, až pro ně bylo skoro nemožné mu porozumět, a předložil jí svou nabídku – vízum pro sportovce, sponzorství, za pár let olympiáda.

Potom, co se Naz přestěhovala do Bostonu, navštívila domov už jen jednou. Bylo to naposledy, kdy viděla svou sestru. Neměla vůbec v úmyslu zmiňovat se před matkou o svém prvním americkém příteli, nebo o randění obecně. Prostě jí to nějak uklouzlo. Pod vlivem

38 vášnivě hádky, která nastala, o něm té staré ženě všechno škodolibě pověděla – o těch dalších taky.

Pak už nebyla doma vítána. Matka se zapřísahala, že s Naz už v životě nepromluví. Naz slíbila totéž. Tu noc odešla a zamířila za Rojan na univerzitu, kde studovala – Naz se dmulo srdce pýchou – astronomii. Podařilo se jí získat plné stipendium. Následujícího večera se vkradly do Rojaniny laboratoře, aby si prohlédly její výzkum. Tehdy už věděla Rojan o obloze mnohem víc než Naz, ale Naz se s ní snažila držet krok, jak jen dokázala. Bude si už napořád pamatovat kradmé pohledy do dalekohledu, které spolu sdílely – záři vzdálených planet, záblesky prolétající komety.

Naz teď často přemýšlela, kam se všechny poděly. Dalekohledy. Bylo by zvláštní je jednou znovu najít, jestli ovšem v tomhle změněném světě ještě někde stály. Přeživší by je našli v tichých klenutých domech, pohlédli by skrz jejich malinké skleněné čočky a mysleli by si, že jsou kouzelné. Věda někdy vypadala jako něco magického. Sledovat Hemua Džóšiho, jak žije a dýchá beze stínu, bylo jako dívat se na nějaké kouzlo.

Pár lidí se pokoušelo vysvětlit tuto záhadu pomocí vědy, samozřejmě. A popravdě, kousek vědy se v tom přece jen *nacházel*. Nebyl to známý fakt z astronomie, ale Naz se ho dověděla od sestry. Ukázalo se, že k mizení stínů ve skutečnosti docházelo v některých zemích, v přesně stanoveném období, každý rok.

Mohlo to znít neuvěřitelně, ale šlo jen o fyziku. Souviselo to s postavením Slunce a ročními obdobími – přesněji, týkalo se to zemí mezi obratníky Raka a Kozoroha a dělo se to zhruba koncem jara nebo začátkem léta. „Ať žiješ kdekoli, vždycky si představuješ, že máš v poledne slunce přímo nad hlavou, jenže to tak vlastně není,“ vysvětlovala jí jednou Rojan, když ještě žila v Teheránu. Naz se to snažila vysvětlit trenérovi a kamarádkám, zatímco v televizi sledovali Hemua – výrazy v jejich tvářích ji rozesmály. Ale byla to pravda. Země byla moc velká a moc zakřivená. I když to tak vypadalo, ve skutečnosti slunce nesvítilo nikdy *přímo* nad hlavou. S výjimkou jednoho jediného dne uprostřed května v Indii.

Místní ho nazývali Dnem beze stínu.

Nejšílenější, tak neuvěřitelná věc, a děje se každý rok. Rojan si to vždycky přála vidět naživo. Během desetiletí se ze Dne beze stínu stal malý festival, slavil se ve dnech, kdy se Země každého rána vychýlila tak, že nastavovala tváře různých měst přímo pod slunce – nechyběly přednášky základů astronomie, průvody a pouštění draků. Každoročně, těsně před polednem, proudily davy lidí na nezakrytá prostranství na trzích a čekaly na chvíli, kdy se slunce dostane přímo nad ně a na pár ohromujících vteřin je připraví o stíny. Učitelé povzbuzovali děti, aby na ulici pokládaly rozličné předměty – baterky, basketbalové míče, kriketové hole – a pozorovaly, jestli dokáží přechytračit slunce. Nikdy to nesvedly.

Za doprovodu bubnů a sitár se Země a Slunce dokonale zarovnal a všechny stíny ve městě a pod lidmi se začaly pomalu smršťovat do nepatrných temných skvrn, až nakonec zmizely úplně. Jak Země pokračovala ve své trajektorii od Slunce, znovu se objevily. Pokaždé.

Dokonale vědecky vysvětleno.

Jenže neexistovalo žádné vědecké vysvětlení toho, proč se po krátce trvajícím úkazu všem u pat vynořil temný obrys těla zpátky, zatímco Hemu Džóši zůstal beze stínu. Neexistovalo žádné jiné vysvětlení kromě magie.

A tak po tři kouzelné dny sledoval celý svět Hemua Džóšiho, jak poskakuje kolem dokola, nepřipoutaný k povrchu, uchvácený nepochopitelnou krásou tohoto výjevu. Kouzlo. Nebylo možné sehnat rezervaci letu ani pokoje, oboje bylo beznadějně zabrané, lidé spali v restauracích a na ulicích, televizní kanály donekonečna přehrávaly spoty s ním, psaly se o něm básně. Dokonce se objevil i v Nazině snu. Vědci byli ve svém živlu, ale ani jeden z nich neuměl přesně říct, co se děje. A den poté, co Hemuův stín zmizel, přišla zpráva o tom, že se totéž přihodilo v Bombaji během tamního festivalu Dne beze stínu skupině asi osmdesáti lidí. Novináři jim začali říkat Andělé z Bombaje. Neznělo to ani trochu hloupě. A následujícího dne, dne třetího, se to stalo skupině patnácti lidí v Ahmednagaru a dalším dvanácti lidem v Násiku.

Zprávy přicházely toho večera pozdě do noci, po celém státě Maháráštra bylo postupně zaznamenáváno více a více případů, hlásila

40 je rodina za rodinou, vesnice po vesnicí. Bylo to jako sledovat zá-
zrak. Když Naz zaslechla o Andělich z Bombaje, opravdu si mysle-
la, že se všichni převtělí do nějaké vyšší formy existence. A jakkoli
směšně snad mohla taková věc znít, svět byl v tak posvátném transu,
že se za to nestyděla. Ani trochu. Stála ve své koupelně, zavinutá
v ručníku, cákala všude kolem, rozhazovala rukama a oznamovala
to jedné své kamarádce a záchodové míse, zatímco si čistila zuby,
a ani v nejmenším si nepřipadala hloupě nebo teatračně. Tak moc
tím byl svět pohlcený.

A čtvrtého dne se začalo všechno zhoršovat.

HEMU DŽÓŠI pravděpodobně zapomínal od první chvíle, ode Dne
beze stínu, ale až do rána čtvrtého dne se to neprojevalo.

To ráno, kdy se ta špatná zpráva objevila, vstala Naz brzy a za-
pnula televizi, aby mohla při smažení vajec k snídani sledovat He-
mua. Sykot z pánve přehlušoval reportérův hlas, ale scénérii po-
znávala. Ode Dne beze stínu žil Hemu přesně tam, kde ho poprvé
spatřili – venku uprostřed trhu *Mandai* – a mizel, jen aby se rychle
převlékl nebo si došel do koupelny. Když se snažil jít první noc vy-
spat domů, vypukl tak bouřlivý protest, až to jeho dva bratři vzdali
a přelidněnými klikatými ulicemi k němu dotáhli nějaké příkrývky.
Teď ti tři muži stanovali uprostřed uličky textilí, třepotajících se ve
větru. Než skončila první noc, přineslo jim deky a další dary v po-
době ovoce a hedvábí tolik lidí, že jejich malý kousek zaprášeného
betonu vypadal jako nějaká komická verze sultánovy komnaty lásky.

Něco ale nehrálo. Od chvíle, kdy Naz televizi pustila, se na ob-
razovce místo Hemua objevovali jen Hemuovi bratři. Odvrátila po-
hled, aby pomocí obracečky zkontrolovala vejce, a pak se podívala
zase zpátky, přičemž si uvědomila, že tentokrát vypadají ti muži
znepokojeně, ne přívětivě. Jeden z nich vykřikoval: „Žádné kamery!“
Druhý bratr se natáhl po kameramanovi a obrazovka zčernala, když
uchopil objektiv a škulbl jím k zemi.

„Právě jste viděli nejnovější záběry Vinaje a Ráhula Džóšiových,
bratrů Hemua Džóšioho, pořízené jen před několika minutami.“ Ná-
sledoval náhlý prostřih na vážně se tvářícího hlasatele s rozložitými

rameny. „Dnes od pěti hodin ráno indického místního času odpírá Džóšihu rodina médiím přístup k Džóšimu poté, co ho našli toulajícího se obchodní čtvrtí v Puné, očividně dezorientovaného a –“

Naz vypnula hořák, nechala vejce napůl syrová a stále průsvitná na pánvi, a šla ke svému laptopu. Než žloutky zatvrdly do žlutavé hmoty, dala si dohromady, co se stalo. Když se za úsvitu zpravodajské štáby probudily a znovu spustily kamery, uvědomily si, že Hemu už mezi Vinajem a Ráhulem nespí. Vzbudily bratry a ti dva se vydali domů podívat, jestli není Hemu tam, jenže nebyl. Rozjelo se pátrání a pak Hemua našli, jak klopýtá na druhém konci tržiště, zmatený a rozrušený. Křičel do davu, že nechce, aby ho někdo sledoval a že už je mu z televizních štábů zle, což bylo pochopitelné. A když potom do čela davu vystrčili jeho bratry, stala se ta nejdivnější věc: Hemu je vůbec nepoznal.

Většina televizních štábů byla pořád posedlá tím, aby získala záběry Hemua, muže, který přilákal pozornost milionů lidí. Nicméně jeden štáb jakési americké bulvární stanice se nacházel i v Násiku – snažili se vyvolat zájem o skupinu dvanácti dětí, pro které se neúspěšně pokoušeli zavést jméno Cherubové z Násiku, odvozené neoriginálně od Andělů z Bombaje – a ten proměnil tuto kuriozitu v tragédii.

Kameraman a reportér začali posílat své záběry zpět do malého televizního studia v Los Angeles, odkud se během pár minut šířily po všech sítích na světě: Cherubové z Násiku začali také zapomínat.

ORY SUNDAL z pušky Remington list papíru. 4 – Max nebude sahat na zbraň.

Náboje ležely v krabici na podlaze komory jako rozházené části těla. Nabil pušku a pak si cpal zbytek nábojů po dvou do kapes u kalhot, dokud krabičku nevyprázdnil. Potom popadl všechny tři své svetry, prožrané od molů, jeden po druhém si navlékl na sebe a navrch si oblékl větrovku s nápisem *Letovisko Elk Cliffs – PERSONÁL*, kterou našel v kanceláři správce.

Maxino oblečení bylo stále vyrovnané v úhledných komíncích, přesto se zdálo, že nějaké chybí. Tričko nebo dvě. Možná si na cestě z úkrytu všimla hromádek oblečení a myslelo jí to ještě natolik jasně, že si něco vzala. Ory doufal, že přesně to se stalo. Nikde neviděl krev ani známky boje, a tak musel věřit tomu, že odešla sama od sebe, a ne jako něčí rukojmí. Takže jí musí jenom najít. Musí ji najít rychle.

Následovaly zásoby. Zápalky, lékárnička, baterka. Zase to vypadalo, jako kdyby nějaké scházely. Byl si jistý, že nasbírali víc krabiček sirek, než kolik jich našel v zásuvce. Nebo možná ne. Anebo Max zapomněla, kolik jich přesně měli, a tak se to změnilo, stejně jako se to stalo s rukojetí nože. Ory stál u nepoužitelného dřezu, šuplík kuchyňské skříňky otevřený, zíral na nůžky a prázdné místo vedle nich a byl by přísahal, že tam nechávali ještě jedny. Bylo těžké říct, jestli to byla pravda.

A nakonec Maxina fotografie.

U své strany postele kdysi vyřezal do prken podlahy jednoduchý poklop. Vytáhl peněženku a jemně z ní setřásl prach. Jedna debetní karta, jedna kreditní karta, čtyři dolarové bankovky, členská karta do fitka a jeho řidičský průkaz.

Ory vyndal řidičák z plastové přihrádky peněženky. Kdyby ho někdy postihlo Zapomnění, tohle bude jeho přehrávač, pomyslel si. Jméno, datum narození, výška, váha, malá fotka jeho obličeje.

Neřeklo by mu to nic, co by vědět chtěl, třeba že Max je jeho žena a že by se pro ni nechal přejet autobusem, že nemají děti, že se potkali na fotbalovém zápase, na který málem ani nešel a ze kterého potom málem odešel předčasně, že nečekaně dobře lyžuje, ani to, že se ve skrytu duše bojí včel. Přinejmenším mu to ale sdělí, jak se jmenuje. A taky bude chránit jedinou věc, na které opravdu záleželo. Fotografie Max ve velikosti peněženky.

Pořídil ji noc před Paulovou a Imanuelovou svatbou – potom, co zmizely stíny v Indii, Brazílii a Panamě, ale předtím, než se to rozšířilo ještě dál.

Toho večera byli všichni hosté v hotelovém sále, přesně pod místem, na kterém stál teď on, jedli čokoládu a pili šampaňské. Paul a Imanuel otevřeli některé z darů dopředu a jedním z nich byl fotoaparát Polaroid, který v okamžiku vyráběl malé fotografie v rozměru magnetek na lednice.

Jak párty pokračovala, podávali si dokola foták, a když se dostal do rukou Orymu, vyfotil Max. Stála přímo u otevřených prosklených dveří, vedoucích na nádvoří, světla uvnitř bylo ale dost, a když pronesl „S dovolením, madam,“ ,ona se otočila, pohlédla na něho a její tvář se utápěla ve zlaté záři, která jí jiskřila i v očích. „Modrá,“ pověděl. Stiskl spoušť, právě když se jí na rtech začal rozlévat úsměv.

Jedna z přítomných žen ji odtáhla stranou, aby jí o něčem vykládala dřív, než se snímek vyvolal, a tak stál Ory obklopen nočním vzduchem, lehce třásl fólií a každých pár vteřin kontroloval, jestli už je snímek hotový. Než Max znovu našel a ona mu do ruky vrazila další skleničku Dom Pérignonu, šeptajíc mu do ucha hlasem odlehčeným vzrušením a dychtivostí: „Nebudeš mi věřit, co mi Imanuel právě prozradil o druhém družbovi,“ dávno zapoměla, že by ji vůbec kdy fotil.

Ory nechal fotku vklouznout zpět a vložil svůj řidičský průkaz opatrně nahoru. I když na ní byla celá načančaná, vlasy stočené do nedbalého drdolu a na tváři líčidla, vypadala Max pořád skoro stejně a jemu to poslouží, aby mohl fotku ukázat kolemjdoucím, pokud by vůbec kdy nějaké potkal a mohl se zeptat, zda nezahlédl ženu,

44 která vypadala jako tato. Tedy za předpokladu, že by si pamatovali, jak se mluví, nebo cokoli z toho, co viděli.

Když se vrátil do obývacího pokoje, jeho pohled znovu upoutal papír připevněný k vnitřní straně dveří. Existovalo jedno pravidlo, které s Max vymysleli dlouho předtím, než ztratila stín a oni vytvořili pravidla další. Pravidlo Nula, říkali mu, když sepsali seznam. Strhl jej a zmačkal do roztřepené kuličky. Nepřicházelo v úvahu, že by si ho Max při odchodu nevšimla. Co to znamenalo? Kolik toho už zapoměla?

Pravidlo Nula vymysleli, když se stali jedinými obyvateli hotelu. Už měsíce nefungovala elektřina, netekla voda, pak utichlo rádio. A potom tam nebyli ani ostatní hosté. Už se tomu rozhovoru nemohli dál vyhýbat.

„To není fér,“ řekla tehdy Max. „Kdybych se ztratila já, ty bys mě hledat šel.“

„Ne, nešel,“ odvětil Ory. Neznělo mu to moc přesvědčivě.

„Ano, šel,“ odporovala Max. „Navíc je v tom rozdíl. Ty jsi pryč celé dny a já zůstávám většinu času tady. Kdybych zmizela, bylo by to proto, že bych ztratila stín a zapoměla, že zůstat mám, takže potom bys za mnou samozřejmě chodit neměl!“

„Ne.“ Zašklebil se. Připadalo mu, jako by jen pouhou zmínkou o tom, že by se to jednomu z nich mohlo stát, pokoušeli osud.

„Chtěla jsem jenom říct, že kdyby ses nevrátil domů ty, bylo by to pravděpodobně proto, že bys ležel někde zraněný a potřeboval moji pomoc.“

„Postarám se o to, abych se zabil, takže by nebylo komu pomáhat.“

„Ory,“ pověděla Max velice nepatrným hlasem.

Rozhostilo se mezi nimi tíživé ticho. „Promiň,“ zamumlal nakonec.

Podívali se dolů na svou večeři – plastový pytlík bramborových lupínků. To, co našel při poslední cestě ven.

„Prostě nemůžu,“ řekla Max. „Jedna věc je, kdyby jeden z nás zapomněl. Ale když se ztratíš, zatímco budeš venku hledat jídlo, vyrazím tam, kam mi povíš, že jdeš, a pokusím se tě najít.“

„Takhle dohoda nezní,“ prohlásil Ory.

„Dostaneš tohle, nebo nic,“ opáčila. „Budu souhlasit, že když jeden z nás zapomene, ten druhý se za ním nevydá. Víc slíbit nemůžu. Fajn?“

„Dobře,“ pověděl Ory konečně. Použil papír z odložené knihy hostů – mlčky pravidlo zapsal a pověsil. *Nikdy se za druhým nevydáš, pokud zapomene.* Po zbytek toho večera nemluvíli.

Byla to nejlepší věc, kterou mohli udělat, ale nestačilo to. Během několika následujících týdnů přestal Ory Max říkat, kam se denně vydává prohledávat smetí, anebo když ho odmítala pustit ze dveří, dokud neodpoví, lhal jí tak okatě, že to musela poznat. Nakonec se vypyávat přestala, protože si uvědomila, co tím sleduje.

Později té noci, kdy vymysleli Pravidlo Nula, použil Ory trochu ze zbývajících mýdla. V úkrytu bývaly krabice a přihrádky plné rezervních zásob, když ještě fungoval jako letovisko Elk Cliffs, a oni jimi v prvních dnech dost hýřili. Koupali se, kdykoli se jim zachtělo, myli si vlasy minimálně jednou denně. Cítili se díky tomu stále normálně.

Uvědomili si příliš pozdě, že to, co vypadalo jako nekonečná zásobárna, se jednoho dne vyprázdní. Teď sice měli dvě stě kartáčků na zuby, ale nezbývala jim žádná pasta. Devět set ručníků, ale malé množství sprchového gelu. Teď se s tím, co zůstalo, snažili šetřit, koupali se pouze jednou za pár dní a umývali si jen nezbytné části těla. Vnořil prsty do plastové nádoby a snažil se do ní seškrábnout nadbytek zpátky. Jen tolik, kolik potřebuje. Sáhl dolů, pryč od obličejů a vlasů, a začal tenkou vrstvou roztírat po varlatech. Stáhl zpět předkožku, snažil se dostat mýdlo nahoru, úpěnlivě se drhl, aby smysl blíž neurčitelné, stále přítomné pižmo.

Max už byla v posteli, když se po omytí ve vědru vybalil z ručníku a vklouzl po tmě do ložnice. Připlížil se k ní, nahý, v rozpacích. Jako ozvěna se rozhléhal tmou její tichý dech. Když si ještě mysleli, že mají nekonečně mnoho mýdla, neznamenalo koupání nic zvláštního. Jenomže teď, když už ho měli k dispozici tak málo a vodu ke koupání sbírali při dešti do kyblíků na střeše, stalo se mytí vlastně něčím ostudným. Ve světě bez mýdla nebyla žádná rafinovanost.

46 Nebyl čas předstírat, že to, co člověk zoufale potřebuje, se může pro dnešek vynechat, že o nic nejde.

Ory se dotkl jejích zad pod chumáčem šimrajících vlasů a prsty jí sjel po tričku. Max se překulila, natáhla se lenivě k němu a on cítil, jak si uprostřed objetí uvědomila, že je stále nahý a mokrý – její paže se na moment zastavily, nohy napůl propletené s jeho, její tělo zareagovalo zábleskem pochopení.

Ory ochabl, přesto nešikovně zašmátral po spodním lemu jejího trička, vedl pod ním své ruce nahoru, dokud neucítil sametovou hebkost jejích vzdouvajících se pevných ňader.

Přitáhla si ho blíž a jednou rukou převzala kontrolu nad jeho uvadajícím ztopořením. Její prsty se kolem něj pevně sevřely a druhou dlaní stiskla pod tričkem tu jeho, spočívající na jejích prsou.

Snažil se zapomenout. Na mýdlo. Na to, že jsou poslední dva, co zůstali. Na Pravidlo Nula. Na všechno. Její ruce se pohnuly, roztoužené, aby ho k ní přivinuly.

Nešlo mu to.

PŘED VÝCHODEM slunce měl Ory sbaleno a byl připravený vyrazit hledat Max. Hlava mu přestala krváčet. Seděl na okraji postele a čekal na první paprsky světla, příliš napjatý na to, aby spal. *Kéž by*, pomyslel si Ory pro sebe. *Kéž by*. *Kéž by* přišel domů o tři hodiny dřív. *Kéž by* nehonil toho zajíce. *Kéž by* se znovu nevydával na Broad Street. *Kéž by*. *Max by byla pořád tady*.

Zvedl zmuchlanou kuličku papíru s Pravidlem Nula ze země a ještě víc ji mačkal, drtil ji, dokud se nesmrštila zhruba do velikosti vlašského ořechu.

Když to pravidlo napsal, čekal ho stejný osud jako ostatní pravidla, viset mlčky na příslušném místě. *Nikdy se za druhým nevydáš, pokud zapomene*. Jenže to pravidlo se mělo vždycky týkat jen Oryho. Nikdy ne naopak. Takhle – v ten okamžik – Pravidlo Nula fungovat nemělo, takhle se situace neměla vyvinout. Tady nešlo o nějakou nešťastnou náhodu při pátrání. Tohle byla jeho chyba. Jeho chyba, že se nevrátil domů včas a nezabránil Max v odchodu, protože už si nepamatovala, že má zůstat.

Ory se naposledy rozhlédl po úkrytu. Čím víc o tom přemýšlel, tím jistější si byl tím, že nic z toho nedávalo smysl. Max věděla, jak nebezpečné to venku je, a tak skutečnost, že zmizela, pravděpodobně znamenala, že Zapomnění začalo postupovat rychleji, že z její děravé paměti mizí vzpomínky jako písek sypající se mezi prsty. Tohle bylo jasné. Ale podle těch prvních případů, které všichni viděli předtím, než se zhroutila televizní vysílání a internet, to probíhalo děsivě. Oběti panikařily a někdy působily násilí, protože nechápaly, co se děje nebo kde jsou, nebo dokonce kdo jsou, nicméně měly pořád přístup k odlehlejším koutům své mysli.

Co se týkalo Max, byla dostatečně klidná na to, aby se neprohrabávala jejich oblečením ve snaze poskládat si podle vodítek svou minulost. Když odcházela, zavřela za sebou jako obvykle dveře a možná si cestou ven s sebou vzala i nějaké jídlo a zásoby. Byla to záhada.

A taky si s sebou vzala přehrávač. Ory prohledal celý úkryt, takže si byl jistý. Nikde tam nebyl.

v LÉTĚ začínal Nazin trénink lukostřelby velice brzy, dříve než se vlhkost vzduchu stala nesnesitelnou. Od června do srpna to v Bostonu bylo jako uvnitř keramické pečící nádoby, tažínu. Bylo to tam skoro horší než v Teheránu. Musela vstávat hodně časně, ve čtyři hodiny ráno, ale i tak pořád sledovala zprávy, jestli se neobjeví nějaké novinky ohledně stavu Hemua Džóšiho, zatímco se před odchodem na trénink ve tmě oblékala.

Všechno se ještě zhoršilo. Než uplynuly tři týdny, zapomněl Hemu skoro na vše, co se týkalo jeho života. Nepoznával svou matku, a když se ho ptali, jestli má nějaké sourozence, nedokázal pojmenovat své bratry. Zvládl odrecitovat své telefonní číslo, ale ne svou adresu. Pamatoval si, že se narodil a vyrůstal v Puné, ale zdálo se, že neví, že Puné je v Indii nebo že Indie je nějaká země. Potom zapomněl, co je to kriket.

Na střelnici se Naz snažila soustředit, ale byla duchem nepřítomná. Přemýšlela, jestli by se neměla vrátit. Indie se nacházela hrozivě blízko domova. Sestra jí poslala e-mail a tvrdila, ať zůstane, ať neukončuje trénink, že by jim v Íránu stejně nijak nepomohla. Naz si během jednotlivých výstřelů schovávala ve sportovní podprsence mobil, aby se pak sklonila a mohla vklouznout rukama dovnitř a skrýt, že někomu píše zprávu – sousedce od vedle, přátelům v Teheránu – komukoli, to nebylo podstatné. Všichni mluvili o tomtéž. *Viděli jste tu zkoušku, při které si HD vzpomněl jen na čtyři dny z týdne? Nebo Jak se HD snažil vyjmenovat všechny ulice v jejich sousedství, sledovali jste to?*

Jasně. Viděli jste ten šot, kde mu ukazují fotky spolužáků ze střední a on se snaží říct jejich jména? Odpověděli by. Trvalo to nepřetržitě. Po pár dnech se začala Naz obávat, že by ji mohli vyhodit z týmu, ale pak přelétla pohledem řadu terčů a uvědomila si, že ostatní lukostřelci dělají naprosto totéž. Mrkni na živé vysílání CNN, mají čerstvé informace.